

SAŽETAK PRESUDE

JOHANNESON I DRUGI PROTIV ISLANDA OD 18. SVIBNJA 2017. GODINE ZAHTJEV BR. 22007/11

*Odbijanje upisa podnositelja zahtjeva u odvjetničku komoru nije
dovelo do povrede Konvencije*

ČINJENICE

Zahtjev su inicijalno podnijele dvije osobe i jedno trgovačko društvo. Zahtjev društva je kasnije odbačen kao nedopušten, jer društvo nije pokazalo da želi ustrajati u zahtjevu pred Sudom. Nakon porezne revizije porezna tijela utvrdila su da podnositelji nisu prijavili nekoliko važnih stavki u svojim poreznim prijavama za razdoblje od 1999. do 2002. godine (i, u slučaju prvog podnositelja i za 1998. godinu). Nisu prijavili uplate koje su primili, dobit koju je ostvario prvi podnositelj koja je proizišla iz prodaje dionica, te korporativne pogodnosti koje su imali podnositelji. Porezna tijela nametnula su dodatni porez od 25 % na poreze podnositelja zahtjeva za relevantne godine. Nakon žalbe, u kolovozu i rujnu 2007. godine, drugostupanjsko tijelo je većim dijelom potvrdilo dodatne poreze.

U prosincu 2008. godine - oko devet mjeseci nakon što su odluke u postupku pred poreznim vlastima postale pravomoćne - podnositelji zahtjeva optuženi su i za teška porezna kaznena djela, koja su uključivala i porezne prijave koje su podnositelji podnijeli u razdoblju između 1999. i 2003. godine. Vrhovni sud je ocijenio da kazneni postupak ne predstavlja nedozvoljeno dupliciranje postupka o dodatnom porezu. Nakon razmatranja predmeta, Okružni sud u Reykjaviku osudio je sva tri podnositelja zahtjeva u odnosu na neke od optužbi protiv njih, utvrdivši kako su prvi i drugi podnositelj kazneno odgovorni za grubu nepažnju. Povodom žalbe, Vrhovni sud je u veljači 2013. godine potvrdio njihove osude u većem dijelu te osudio g. prvog podnositelja zbog još dvije optužbe. Osuđeni su na kazne zatvora u trajanju od 12 odnosno 18 mjeseci (uz rok kušnje od dvije godine), kao i na novčane kazne u visini od oko 360.000 i 186.000 eura.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 4. Protokola br. 7. (pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen u istoj stvari), podnositelji zahtjeva prigovorili su da su dva puta osuđeni za isto djelo koje se odnosi na davanje neistinitih izjava za porezne obračune: prvo nametanjem dodatnih poreza, a zatim osudama u kaznenom postupku.

OCJENA SUDA

Članak 4. Protokola br. 7. (pravo da se ne bude dva puta osuđen ili kažnjen u istoj stvari)

Primjenjujući relevantnu sudsku praksu Sud je utvrdio da su oba postupka imala „kaznenopravni” karakter. Nadalje, činjenice na kojima se temelje dva postupka bile su iste ili u osnovi iste: i osuda podnositelja zahtjeva i nametanje dodatnih poreza temeljili su se na istom

neprijavljivanju prihoda tijekom istog vremenskog razdoblja - a odnosili su se i na u osnovi isti iznos porezne utaje.

Kada vlasti reagiraju na kažnjivo ponašanje kako u kaznenim tako i upravnim postupcima, članak 4. Protokola br. 7. ne isključuje provođenje dva takva postupka, pod uvjetom da su ispunjeni određeni uvjeti. Kako bi se moglo zaključiti da nije došlo do dupliciranja suđenja ili kažnjavanja, dva postupka moraju biti dovoljno usko povezana u naravi i vremenu. Drugim riječima, treba ih kombinirati na integrirani način, tako da tvore koherentnu cjelinu.

Sud je utvrdio da u ovom postupku nije postojala dovoljno bliska veza u naravi i vremenu između tih dvaju postupaka, čime bi se izbjeglo njihovo dupliciranje, i to iz dva razloga. Prvo, postojalo je samo djelomično vremensko preklapanje tih postupaka. Njihovo kombinirano ukupno trajanje bilo je oko devet godina i tri mjeseca - no oni su paralelno vođeni samo nešto više od godinu dana. Drugo, svako od nadležnih tijela zasebno je prikupljalo i ocjenjivalo dokaze te utvrđivalo odgovornost podnositelja zahtjeva u postupcima koji u velikoj mjeri nisu ovisili jedan o drugome.

U svjetlu gore navedenog, Sud je utvrdio da su dva postupka povrijedila pravo podnositelja zahtjeva da im se ne sudi ili ih se kazni dva puta za isto kazneno djelo, što predstavlja povredu članka 4. Protokola br. 7.

PRAVEDNA NAKNADA

5.000 eura svakom podnositelju na ime nematerijalne štete

15.000 EUR na ime troškova i izdataka

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.